

TEMAT ROZMOWY:

Osoby z doświadczeniem uchodźczym

AUTOR:

Piotr Bystrianin

Przed wyborem tematu spotkania przy wspólnym stole koniecznie przeczytaj podręcznik „[Rozmowy przy wspólnym stole](#)” dostępny na portalu biblioteki.org. Pozwoli on zaplanować przebieg spotkania i dopasować techniki moderacyjne do potrzeb osób w nim uczestniczących oraz do tematu, wokół którego te osoby się spotkają. Znajdziesz tam wskazówki, o co zadbać przed spotkaniem i w jego trakcie. Możesz też skorzystać z uniwersalnego wzoru scenariusza oraz opisów przydatnych technik facylitacyjnych.

Ważne: Rozmowa przy wspólnym stole nie jest wykładem, warsztatem, debatą ani spotkaniem towarzyskim. Zawiera elementy wszystkich tych form, ale jej głównym celem jest wysłuchanie różnych punktów widzenia. Tylko tyle i aż tyle. Aby osoby uczestniczące mogły się wypowiadać szczerze i mieć poczucie komfortu, to zasady, o których przeczytacie w podręczniku, muszą być przestrzegane. Im bardziej różnorodne postawy, opinie i wartości spotkają przy wspólnym stole, tym lepiej.

1. Dlaczego uważam, że ten temat jest ważny?

Przekonanie o wadze tematu jest ważne. Spisanie powodów, dla których chcesz zebrać ludzi wokół danego tematu, pozwoli Ci na skuteczną komunikację – zarówno na etapie zapraszania na spotkanie, jak i podczas jego moderowania.

Autor/ka opracowania tematu	Osoba organizująca i moderująca spotkanie
Temat jest aktualny w Polsce i na świecie.	
Na temat i wobec uchodźczyń i uchodźców funkcjonuje wiele stereotypów i uprzedzeń.	
Przymusowa migracja będzie raczej coraz częstszym zjawiskiem, a dezinformacji na ten temat jest bardzo dużo.	

2. Co osoby uczestniczące wyniosą z tego spotkania?

Jeśli nazwiesz korzyści, jakie osoby uczestniczące mogą wynieść ze spotkania, łatwiej Ci będzie zaprosić mieszkanki i mieszkańców Twojej miejscowości do wspólnej rozmowy.

Autor/ka opracowania tematu	Osoba organizująca i moderująca spotkanie
Rzetelna wiedza zamiast politycznej propagandy.	
Okazja do kontaktu i zadania pytań ekspertowi / ekspertce w tym temacie.	
Możliwość skonfrontowania się z własnymi stereotypami i uprzedzeniami oraz wyrobienie sobie własnego zdania.	

3. Sformułowania oraz ważne pytania związane tematem – przydatne przy opracowaniu zaproszenia oraz podczas prowadzenia spotkania

Warto unikać języka bardzo formalnego, eksperckiego czy pełnego ogólników. Słowa i frazy, które wiążą się z danym tematem, warto wykorzystać, formułując zaproszenie oraz planując wstęp spotkania.

Autor/ka opracowania tematu	Osoba organizująca i moderująca spotkanie
Podkreślanie człowieczeństwa osób poszukujących ochrony oraz unikanie sformułowań właściwych do opisu przedmiotów i zjawisk, a nie – ludzi (takich jak: fala, problem, napływ).	
Koncentracja na indywidualności i unikalności doświadczeń uchodźczyń i uchodźców, np. poprzez zapowiadanie, że rozmowa będzie dotyczyć konkretnych osób, np. bohaterów filmu, książki, artykułu.	
Dobieranie języka możliwie neutralnego politycznie i podkreślanie, że rozmowa ma służyć dyskusji, ponieważ wiele osób może się bać, że ktoś ich będzie chciał przekonać do czegoś.	

4. Kogo zaprosić na spotkanie, o kim nie zapomnieć?

Niezależnie od tego, czy zapraszamy imiennie czy też kierujemy do społeczności zaproszenie otwarte, ważna jest różnorodność rozmówców oraz ich gotowość do słuchania się nawzajem. Pamiętaj o tym, że różne punkty widzenia i różnorodność doświadczeń czynią rozmowę ciekawą i rozwijającą. Dlatego wypisz, kto powinien w takim spotkaniu uczestniczyć: mogą to być konkretne osoby lub przedstawicielki i przedstawiciele różnych grup (wiekowych, zainteresowań, zawodowych, związanych z miejscem zamieszkania lub innych).

Autor/ka opracowania tematu	Osoba organizująca i moderująca spotkanie

Dobrze może się sprawdzać kierowanie zaproszeń do lokalnych społeczności z podkreśleniem, że każda osoba jest mile widziana (może być to też grupa osób korzystających z danej biblioteki i okoliczni mieszkańcy).	
Nie należy bać się spotkań, na których spotkają się osoby różnych profesji i o różnych poglądach, bo polaryzacja społeczna jest jednym z czynników utrudniających dyskusje nad tą tematyką.	
Dobrze by zadbać o to, by osoby uczestniczące nie były sobie nawzajem w jakiś sposób podległe. Na przykład podwładni w obecności przełożonego lub uczniowie przy dyrektorze placówki mogą wypowiadać się w mało otwarty sposób.	

5. Jak zadbać o komfort osób uczestniczących w tym spotkaniu?

Warto przewidzieć ryzyka: co może zahamować/zniechęcić rozmówców? Warto też zaplanować środki zaradcze: jeżeli zdarzy się to i to, wtedy należy to i to.

Autor/ka opracowania tematu	Osoba organizująca i moderująca spotkanie
Warto uprzedzić, że spotkanie będzie dotyczyć trudnych tematów, ponieważ doświadczenia uchodźczyń i uchodźców są nierzadko związane z przemocą, śmiercią, torturami.	
Ważne, by ustalić na początku z grupą zasady dyskusji i ich pilnować (w tym: zasady zapewniające osobom uczestniczącym swobodę wypowiedzenia, dokończenia wypowiedzi itp.).	
Dobrze, by osoba prowadząca zastrzegła sobie prawo do pilnowania, by używany język nie był krzywdzący wobec nikogo, w tym wobec osób z doświadczeniem uchodźczym.	

6. Pomoce do wykorzystania

W ramach wstępu lub podsumowania spotkania warto pokazać fragment filmu, odnieść się do publikacji lub przeprowadzić ćwiczenie odwołujące się do doświadczenia osób uczestniczących. Można skorzystać z następujących materiałów:

<p>Nazwa materiału + jego rodzaj (film, publikacja itp.) <i>Uwaga! Linki są aktualne na 07.10.2021 r.</i></p>	<p>Czego dotyczy / do czego może się przydać? (przy dłuższych materiałach prosimy o wskazanie konkretnego fragmentu, np. minuty filmu lub strony publikacji)</p>
<p>Strona programu „Witaj w domu” prowadzonego przez Fundację Ocalenie: www.witajwdomu.org.pl</p>	<p>Informacje o różnych rodzinach uchodźczych przedstawione w bezpieczny dla tych osób sposób.</p>
<p>Kanał YouTube Fundacji Ocalenie</p>	<p>W tym filmy przedstawiające historie uchodźców i uchodźczyń oraz ich spojrzenie na swoją sytuację:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opowieść o pomaganiu, • Wybierz nadzieję – Khava, • TerazMY. Dzieci z doświadczeniem migracji – mówimy w swojej sprawie.
<p>Kanał na Youtube "NarracjeMigrantow" (Fundacja na rzecz Różnorodności Społecznej)</p>	<p>W tym filmy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Moje miasto Łomża (sytuacja uchodźczyń i uchodźców w Łomży w tym o negatywnym wpływie polityków wzbudzających strach), • Aslan i jego uczniowie.
<p>Kochany Muslimie, 2006, reż. Kerstin Nickig</p>	<p>Historia uchodźców z Czeczenii ubiegających się o ochronę w Polsce. Film pokazuje zarówno to przed czym uciekają, jak i procedurę ubiegania się o ochronę oraz to, jak to wpływa na nich i na ich synka. Przepisy zmieniły się od czasu kręcenia filmu, więc te informacje mogą wymagać komentarza.</p>
<p>Strony zawierające dane oraz informacje pozwalające odpowiadać na pytania odnoszące się do nietrafnych stereotypów</p>	<p>http://uchodzcy.info/ https://www.unhcr.org/data.html https://migracje.gov.pl/</p>
<p>Poradnik „Jak mówić i pisać o migrantach”: https://etykajęzyka.pl/jak-mowic-i-pisac-o-migrantach/</p>	<p>Fragment poradnika „Jak mówić i pisać o grupach narażonych na dyskryminację. Etyka języka i odpowiedzialna komunikacja”.</p>